

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya.

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

VITAL AZA.

Cada una de las comedias
que al teatro porta donadas
es un conjunt de salero,
humor, bona sombra y gracia.
Entre 'ls moderns autors cómichs,
ell es qui pot alabarse
d' haver sapigut cullir
més aplausos y més riallas.

CRÓNICA.

¡Quina calorassa!

Lo cel está encés, la terra resseca, lo cos humá regalima sense parar un sol moment.

—Fins las onas del mar—me deya aquest día un nadador acérrim—semblan d' aygua tébia.

Lo cástich que, segóns la Biblia, imposá Dèu al primer home, per haverse menjat la poma del arbre de la ciencia; aquella condemna irrevocable:—«Guanyarás lo pá ab lo suhor del tèu front», s' está cumplint al peu de la lletra, y sense excepció de ningú.

Suan de valent los que s' han de guanyar lo pá, fent un esfors corporal.

Sua un servidor de vostés, al anar borrhonejant las presents quartillas.

Suarán los caixistas al compóndrelas.

Y fins vostés, estimats lectors, presumo que sentirán lliscarlos lo suhor per la pell, quan las llegeixin.

La divina sentencia s' está cumplint al peu de la lletra.

Sua no sóls lo treballador que afanya 'l pá; sua també 'l burgés que se 'l menja.

En una paraula: la humanitat del hemisferi boreal está entonant actualment una sinfonia en *clau de sol*. No s' hi pot fer més: som al ball y hem de ballar; som al estiu y hem de suar.

* *

¿Se recordan del passat hivern?

Va ser rigurós com pochs se 'n hajan vist en la nostra terra. La columna termométrica s' anava arronsant: sis graus, vuyt graus, deu graus sota zero. Arbres y plantas que altres anys resistian impávits los rigors de la estació, 'l passat hivern van corgelarse... ¿se 'n recordan?

Una noticia alarmant anava corrent pels periódichs:

«Diuhén los sabis que la terra s' está refredant.»

Aixís ho publicavan totas las fullas de la premsa, y 'l sol anunci, confirmat pèl rigor de la estació, de que la terra s' anava refredant, donava *fredat* al home més valent.

No sè qué haurá succehit desde l' hivern fins ara, ni quinas excusas donarán los sabis avuy, per explicar aquest cambi de temperatura. Si 'l calor que avuy se sent indica també que la terra s' está refredant, confesso que ja no sè lo qu' es calcr, ni lo qu' es fret, ni lo qu' es ciencia.

A no ser que existeixi un metje suprém é invisible á las humanas miradas, que s' haja encarregat de assistir á la vella terra, ordenantli que per curarse de aquell refredat que tant l' afligia quatre ó cinch mesos endarrera, arranqués una bona suada.

Si es aixís, la curació de la malalta está ben assegurada, sense necessitat de tisanas ben calentonas, ni de pastillas del Dr. Andreu.

* *

Parlém ara una mica de la Pubilla, qu' está la pobra que no sab per quin cantó girarse.

L' altre día va rebre una visita que va deixar-la *freda* y suant.

S' entén: suant de angunia.

¿Qui no ha sentit parlar á Barcelona del marqués de Ayerbe?

Lo marqués de Ayerbe es lo successor de aquells senyors feudals, que tenian jurisdicció sobre l' anomenada Rodalia de Corbera, tan di-

ficil de deslindar, després de las transformacions que ha sufert la ciutat en lo decurs dels sigles, y á través de tantas y tantas vicissituts.

Mentres los administradors de la Pubilla tiravan castells de foch, destapavan ampollas de xampany y s' embabiecavan contemplant los mágichs colors de la Font lluminosa, s' anavan engargotant algunas resmas de paper sellat, per demostrar que la Pubilla es una especie de rellogada dintre de casa seva.

A última hora sembla que 's descubriren papers vells que devian haverse buscat á tota costa desde bon principi, en los quals ressaltavan ab tota evidencia 'ls drets de la Pubilla. Pero aquells castells de foch, aquell riu de xampany, aquella font de colors lluminosos tenian absorbits als administradors de Barcelona, y quan aquests, després de tot aquell devassall, tractaren de aduhir las probas ab tan afany recullidas á última hora, resultá que havian fet tart.

En los litigis no basta tenir rahó. A més de possehirla es necessari saberla fer valer y tenir la sort de que á un li dongan. La Pubilla, per consegüent, s' ha quedat ab la rahó y ab una sentencia condemnantla á afluixar la friolera de tres milions de pessetas.

Y la cosa no tè retop.

L' altre día va presentárseli l' encarregat del afortunat marqués, reclamantli 'l pago de aquesta suma, baix amenassa de cedir lo seu dret á una casa extranjera, la qual empleará tots los medis qu' estimi oportuns pera ferla efectiva.

Un apercibiment de aquesta naturalesa, entre las calors del actual estiu, no pot menos de ser un gran consol... perque no sóls deixa fret, com deyam, sino que fins deixa *glassat*.

Es alló que contava un trampista:

—Jo no 'n tinch de calor, per la rahó molt senzilla de que á cada cantonada 'm topo ab un *inglés* y la sanch se 'm glassa.

Vels'hi aqui com lo marqués de Ayerbe ha dut la seva amabilitat fins al extrém de mitigarli á la Pubilla 'ls efectes de las grans calorassas de aquests días.

Y en materia de milions, tinch entés que al ex-tresor de la Pubilla, després del devassall que hi hagut en aquests últims temps, lo més calent es l' ayguera.

* *

Las gangas may venen solas.

Y ab la del Marqués se 'n ha presentat un' altra que també tè cert aspècte *estacional*.

Una ganga d' estiu.

Se tracta dels pous de Moncada y de las máquinas elevadoras d' aygua, instaladas allá desde fa uns quinze ó setze anys, y próximas á augmentarse (en projecte) segóns los acorts del present ajuntament.

Ara resulta que 'ls pous son ilegals, y que l' ampliació del projecte, dintre de la lley, es de tot punt imposible.

Es á dir: ¿la Pubilla tè set? Donchs no hi ha aygua.

Lo que no 's nega á ningú, se li nega á n' ella.

Las ayguas subterránneas que corren pèl llit dels rius son, á lo que sembla, propietat del govern. Ditas ayguas no s' aprofitan, se 'n van al mar, se perden... pero ¿qué importa? Son del govern y no ha de aprofitarlas ningú y molt menos la Pubilla.

La lley permet obrir pous y treure l' aygua ab galleda ó ab cinia moguda per forsa animal...

CALOR.

Mentres lo sol 'ns cou á la graella
d' un modo empipador,
la lluna 's va atracant de mantecados
per matar la calor,

Per lo vist, nostres legisladors no han passat encare ni de las galledas ni de las cinias: de las máquines elevadoras la ley no se 'n ocupa, perque no haurá arribat encare á son coneixement que puga havernhi...

¿Es aixís que la ley no 'n diu res? Donchs, quedan prohibidas.

Y sobre 'ls pous de Moncada y sobre l' ampliació dels mateixos que s' intentava, pesa ja desde aquests moments la pota de la marruixa de una Real Ordre á totas llums arbitraria y enemiga de aquella obra de misericordia que proscriu la obligació de donar beure al qui tèt set.

* * *
No sè quin mal haurá fet Barcelona al govern de Madrit, que casi sempre totas las resolucions que pren aquest últim hajan de cedir en detriment y perjudici de nostra ciutat.

¿Se mouhen aquí, per més que sembli mentida, 'ls estímuls de la enveja?

En aquest cas, culpa es dels que la provocan, casi tant com de qui la sent.

Las comissions que van á Madrit, gastant l' oro y 'l moro en luxos y ostentacions; los que s' empenyan en invertir uns quants milions en un edifici tan inútil, y casi diré tan perillós com lo Palau real del Parch, serán los que més contribuirán á excitar l' esperit mesquí dels que pretenen trabar totas las iniciativas que poden redundar en bè de la ciutat.

Me sembla que assisteixo als centres elevats, desde 'ls quals casi sempre 's desencadenan los mals que afligeixen á la nació espanyola.

—Senyors—dirá algú—adverteixin que privar á Barcelona de aprofitar las ayguas subterráneas del Besós, equival á matar de set á una gran ciutat.

A lo qual respondrá un de aquells cortesáns:

—No exagerém, senyors. Conech á Barcelona com si sigúes barceloní. Vaig passar allá una temporadeta durant l' última Exposició universal, y puch dirlos de ciencia propia, que allí d' aygua no se 'n beu. Allí no 's beu més que xampany.

Y á las nostras reclamacions, contestarán ab un xiste.

* * *
Una idea y acabo.
Quan lo marquès de Ayerbe ó 'ls qu' adqui-

reixin lo sèu crèdit, tractin de procedir contra Barcelona per la via executiva ¿no seria convenient fer un cop d'home?

Aixís, desde 'l moment que compelissen á la Ciutat, á designar fincas, pera respondre del valor á que la Pubilla ha sigut condemnada, podriam dir:

—De moment que s' embargui 'l Palau Real del Parch No hi fa res que 'l posin á pública subasta... ¡Per lo que ha de servir!...

P. DEL O.

CADA COSA PÉL SÉU TEMPS.

SONET.

Muller jova y maqueta un vell volia,
y al fi la va trobar tal com pensava;
mes ab tanta afició la idolatrava
que ab ella la salut fins hi pe dia.

Sent jova, per vesti ab luxo glatia,
y ab modas y potingas tant gastava,
que al gueto, ja mitj tisich com estava,
li acabava 'ls diners de dia en dia.

Sent maca, de galán no n' hi faltava,
y encare que portat ab gran prudencia,
la paciència del vell ja s' acabava.

Per últim, jova y maca la deixava,
perdenhi sols per falta d' experiència,
la salut, los diners y la paciència.

A. ROSSELL.

L' AMOR Ó LA VIDA.

En materia d' amor, cada dia 's veuhen cosas novas.

Antiguament, quan un enamorat se veyá desayrat per la sèva estimada, 's penjaba, 's clavava de cap á mar ó 's tirava un tiro.

Ara 's fa al revés. Un jove 's veu desdenyat per la dona qu' ell estima. ¿Si?...

—Ja veurás—diu l' home:—ja ho arreglaré jo aixó —

Agafa una pistola y li planta 'l tiro á n' ella.

Es una manera com qualsevol altra de demostrar l' amor. *De tanto que te quiero...* 't clavo tiros.

Ara fa poch á Málaga n' hi ha hagut un cas. Un barber, *bárbarament* enamorat, ha obsequiat á pistoletassos á la prenda del sèu cor.

Ultimament va succehir aquí á Barcelona mateix. Un jove soldat, veyent qu' *ella* no se 'l escoltava, 's determiná á manifestarli la intensitat d' l sèu carinyo ab un magnífich revólver de sis tiros.

L' exemple s' ha anat escampant de tal modo, que avuy no passa casi bè senmana sense un *si-niestro* amorós d' aquesta naturalesa.

Y no es solzament á Espanya aixó, sino á Fransa, á Italia, fins á Inglaterra, ahont diu que las donas son tan frescas y 'ls homes tan pacífichs.

Cupido ja no va armat ab arch y fletxas: avuy s' ha provehit de revólver y bon repuesto de cápsulas.

Lo sèu crit de guerra es aquest:—¡L' amor ó la vida!... O m' estimas ó t' envío á can Taps.

A conseqüencia d' aquesta nova moda, las mares que tenen fillas están en un sobressalt conti-

nuo. Cada vegada que senten un tiro, 's pensan que algú s' ha enamorat de la sèva noya.

Ja no diuhen com avants:

—Ara la mèva filla entra en la edat de las ilusions —

Avuy ho expressan d' un' altra manera:

—La mèva filla entra ara en la época dels pistoletassos.—

Quan una mare surt á passeig ab la sèva nena, ja tremola.

—Marieta—li diu—no 't miris á cap home.

—¿Per qué?

—Perque podria enamorarse de tú, y Dèu nos en quart d' un tiro.

—¡Oh! Es que si algún se 'm declarava, jo no li diria que no.

—Es clar que si tenias aquesta desgracia no li podrias dir. Seria lo mateix que firmarte la sentencia.—

En una reunió familiar, després d' una americana bastant voluptuosa, una senyoreta torna á assentarse al costat de l' autora dels sèus dias.

—Mamá—li diu ab molta salameria:—¿sab que 'l jove ab qui acabo de ballar m' ha fet una declaració en tota regla?

—¡Horror! ¿qué t' ha dit?

—Que s' havia enamorat de mi...

—¡Desgraciada! ¿No has reparat si portava armas?

—No m' hi he fixat: m' ha manifestat únicament qu' estava decidit á demanarme y que esperava que no li daría un xasco...

—¿Aixó s' ha atrevit á dirte? ¡Fugim, fugim á casa desseguida!—

Y la pobra mare treu á sa filla del saló, arrossegantla frenética, com si acabés de lliurarla d' un naufragi ó de las rodas d' un tranvia.

Comensar unas relacions amorosas, avuy significa poch menos que posarse en camí del cementiri. ¡Cau tan aviat lo gatillo d' una pistola!

—¿Ja ho sab, Filomena—diu una mare, ab accent trágich—ja ho sab que tinch la mèva noya en gran perill?

—¡Y aixó! ¿está malalta?

—¡Tant de bó! Pitjor encara: es promesa.—

Las senyoretas solteras no gosan á sostenir la més petita conversació ab cap jove, de pòr que aquest se 'ls declari.

Hi ha noya que 's fa passar per casada pera evitarse tota classe de perills y tancar la porta á las pretensions dels homes.

Ab tot, hi ha moments en que no 's poden excusar de parlar ab algún que coneix lo sèu estat.

—Senyoreta—exclama 'l jove ab veu insinuant:—si vosté sapigués lo que l' estimo!—

La infelís ja 's veu perduda.

—Digui—continúa ell:—trèguim de aquesta incertitut que m' atormenta... ¿puch contar ab la sèva benevolencia?...—

La noya se 'l mir ab ulls extraviats. Dins del sèu cervell s' agitan una pila de pensaments. ¿Anirá armat? ¿portará ja la pistola carregada?

Si li sembla que no, li respón com de costum:

—Ja veurá... una no sab qué dir, aixó son cosas que tenen de meditar-se.

Pero si del sèu examen ne treu en clar que 'l jove pretendent es dels de la escola moderna, la noya no s' entreté en circumloquis ni evasivas.

¿Ell li pregunta si l' estima?

—¡Sí!—li respón ella immediatament.

¡Es tan trist morir en los millors anys de la juventut!

Las probabilitats d' una catástrofe en época

I. «ASILO» DE POBRES.

Pobres de dreta à esquerra,
pobres de tot lo món...
¿De què serveix l' Asilo
que hi ha allà no sè ahont?

de festeig son tan numerosas, que diu que la *Equitativa* no fa ja seguros sobre la vida de las noyas solteras.

—Lo perill que corran las senyoretas casadoras—sembla que ha declarat la companyia—es massa serio é imminent. No podèm comprometre 'ls nostres interessos en negocis tan arriscats.—

Per una complicació de circumstancias fatals é inevitables, una noya de dinou anys acaba de promètres, y 'l jove, en virtut del sèu dret, comença à entrar en la casa.

—Mira—diu lo marit à la muller:—¿sabs que pensava jo?

—Digas.

—Registrar à l' Antonet cada vespre, en lo moment que arribi. Hem d' evitar que s' introduheixi aquí ab armas.—

—No està mal: pero jo, ademés de aixó, no 'm mouré may del costat d' ells mentres festejin, y al més petit moviment que li veji fer, me li tiro à sobre com una lleona.—

Per ditxosa y felis, una noya que ha rebut la amorosa declaració d' un jove que tracta de casars'hi.

—¿Y li has dit que sí?—li pregunta una amiga à qui ella explica 'l cas.

—¡Vaya! Desseguida.

—Pero ¿no tens por d' un tiro?

—Estich completament tranquila respecte à aixó. Lo mèu promès es manco de totas dugas mans.—

Formant contrast ab lo pánich que 's respira entre 'l *bello sexo*, es de notar la visible satisfacció ab que l' element masculí ha acullit la moda del tiroteig.

Ara sí que alló de las carbassas s' ha acabat. ¡Prou se 'n guardarán ellas, sapiguent lo que vé al darrera!

Dos amichs n' están parlant:

—¿Sabs—diu un d' ells—que avuy penso inaugurar unas relacions formals y serias?

—¡Ah! ¿ja tens xicota?

—Xicota... y revólver.

A. MARCH.

NO DEIXAR DIR.

ENTRE UN JOVENET DE LA PRIMERA VOLADA Y UNA MENESTRALA DE LA ÚLTIMA.

—Escolti, nena hermosa, no vagi tan depressa, que aixis la sal li vessa lo qual es trista cosa.

No giri la carona que d' àngel, Dèu li ha dat, perque ell may li ha manat tapar cosa tan bona.

Escolti una estoneta... no sigui esquerpa, així, que jo li tinch de di'...

—¿Qu' está de la brometa?
 —No ho cregui, no es en broma, puig soch molt formalot y 'm fa 'l cor cada bot...
 —Potser lo tè de goma.
 —No es goma, es una brasa que ha encés aquesta nit vosté, dintre 'l mèu pit.
 —¿Ab lo ventall de casa?
 —¡A casa! prou voldria que m' hi deixés pujar.
 —Jo no li puch privar; ¿no hi puja cada dia?
 —Vull dir á casa sèva, no gastis aquests embulls.
 —La ceba cou al ulls, als ulls cou molt la ceba.
 —Sortidas tè ingeniosas y més amor encare...
 —Avuy sí, tot s' encara, lo pá, vi y altrás cosas.
 —¿No 'm vol deixá acabar lo que estava explicant?
 —Desde qu' está parlant no l' he sentit callar.
 —Jo estich enamorat, puig veig que vosté es dona...
 —Cuidado com enrahona, puig jo may m' he donat.
 —Vosté es de gracia, amiga.
 —Tampoch de San Martí.
 —Que t'exispa vull dí'
 —Vosté deu estar viga.
 —Ja veig que fet y fet me fuig per la tangent.
 —Prou fugiré al moment de vora aquest ximplet.
 Y escudada pèl gentiu, desapareix ab pas viu deixant á aquell bordegàs que á retrobarla no acerta ab un pam de boca oberta, y ab un altre pam de nas.

P. TALLADAS

LA CANSÓ DEL BLAT.

¡Qui li diria al gra de blat, quan cau esmunyit de las màns de la sembradora, que ha de arribar á convertirse en espiga! L' enterran gra y resuscita espiga de la mateixa manera que á nosaltres nos enterrarán homes y tal volta ressucitarém àngels. Los antichs lo tenian com á símbol de la immortalitat; ¿qui millor que ell pot explicar aqueix misteri?

¡Pobre granet, si 'n passa de peripecias ans no arriba á veure realizadas las ilusions del pagès que 'l sembra! La aixerida pageseta, la gentil sembradora que va caminant darrera l' arada, deix escapar lo per entre sos dits com un riu de grans d' or, y al caure á terra, l' arada que passa per sòn costat obra un nou solch y 'l colga. ¿Ressucitará? Probablement; ressucitará si logra escapar del bech de las bellugadissas y atrevidas pastorellas que atretas per la frescor de la remoguda terra, van á espigolarhi grans y cuquetas; ressucitará si logra escapar de las urpas de las porugas cogulladas que al endemá y á l' altre y l' altre van á descolgarlo pera cruspirse'l.

Per fi, si no tots, casi tots han nascut. La pa-

rada ja verdeja, los tendres y verts brins ja 's balancejan al empit del ayre semblant á un petit mar remogut pèl levant. ¡Quanta ilusió! ¡quin esplet! La cullita 's prepara bona, si á Dèu plau y no faltant l' aygua vé 'l temps propici, lo pobre pagès cullirá pa per tot l' any. ¡Prou que li convé! ¡prou que l' ha afanyat!

Arriba 'l juny y s' ha de segar. ¡Cóm hi gosa, 'l pobre pagès! A cada manat que abasta li sembla que grapeja or; ¡lo veu tan groch, tan bonich! Lo sol que bat en las espigas y s' estrella y llampegueja rebotent en las arestas l' enlluhera. La mateixa calor l' abat, es cert; pero la sombra de la noguera vehina lo convida á descansar, á retornarse aspirant l' ayre fresch; y 'l xarricó de la botella li comunica forsas..

Clavé, en son coro descriptiu *Pèl juny la fals al puny*, ha descrit admirablement la sega, pero no es aquesta la feyna més bonica y agradable al pagès de todas las que emplea en la sembrada, desde al sembar lo gra al pastar la farina. Lo pagès tè un ditxo que diu: *No 's pot dir blat que no siga al sach y encare ben lligat*, y aquest ditxo es sòn axioma. Per aixó lo que més li agrada es lo batre.

L' immortal mestre catalá, més que en *Los segadors*, podia haver lluhit las galas y primors de sa fantasia en *Los batedors*. L' acte del batre es un argument preciós per un coro; la música imitativa tè en ell exténs camp: lo córrer dels animals, lo ferrat *diabla* botant y dringant á sòn darrera, lo rascar de las palas y forcas per sobre las rajolas, lo remor que 'ls grans produheixen al caure com una pluja de dauradas gotas, lo cant del que mena las bestias, llargarut y desvetllador com lo del gall, que vibrant per entre 'ls candents raigs de sol, arriba á l' era vehina d' hont sembla obtenir contesta...!

Després, quan lo *tall*, ó siga 'l gra acrestallat al mitj del era, queda net ja de bulló, vé la feyna més agradable al pagès: tal es l' *ensacar*. Alló sí qu' es disfrutar! Veure tant de bè de Dèu apilotat com un formiguer, groch, daurat, brillant!

Del era á casa; si 'l pagès vén tan de bè de Dèu, ja toca diners pera pagar l' arrendament de la finca; si 'l guarda, ja pot estar ben segur de no estolviar lo pa durant tot l' any. Aquell pa pastat de casa, sense cap falsificació, de blat sol, moreno, pero fragant com lo mateix blat; aquell pa que convida á menjar y apaga la gana, perque es pa.

JOSEPH ALADERN.

BANYS DE PLATJA.

Entre 'l metje y 'l client.

—No hi ha més, senyor Pauhet, á vosté lo que li convé son bany de platja...

—¿Vol dir? ¿m' ho aconsella?

—No solzament li aconsello; li mano. Si no ho fa, no responch de vosté.

—Es que miri que may m' he atrexit á ficar m'hi á mar...

—¡Pues atreveixis, home, atreveixis!

Dillúns: Lo senyor Pauhet, mirantse las onadas de la Mar vella:

—¡Dimonxi!... Quin mar més esbalotat. Prou de la primera patacada, una onada d' aquestas

me faria anar qui sab ahont... ¡Ca barret! No m' hi fico avuy. Ho deixarém per demá.

* * *

Dimars:

—¡Uy! ¡Quánta gent hi ha! Ni sè còm se poden entendre. No sè... 'm sembla que un bany pres entre aquestas empentas, no ha de fer cap classe de profit. Tant se val no pèndrel. Al fi y al cap jo no duch pressa...

* * *

Dimecres:

—¡Ay, ay! ¡qué desert está aixó avuy! Si casi no s' hi veu un' ànima. Tè, total quatre gats, que no comprench còm tenen valor per ficars'hi sols. Vés si ara 'ls venia un treball, qui 'ls socorreria... No, no; Dèu me 'n reguart de embolicarm'hi. Demá serà un altre dia, si Dèu vol.

* * *

Dijous:

—Tè... avuy está bè aixó. Ni molta gent, ni massa poca. L' aygua sembla que 's belluga ab bastanta cautela, com si ja estés cansada de fe 'l boig. Per aquesta part, no hi ha perill de cap classe; pero...

No sé si es aprensió ó qué: trobo qu' estich molt suat. Lo cor me diu que no 'm convé 'l bany avuy. Demá, demá, qu' es divendres... ¡Tè rahó, dia de peix!

* * *

Divendres:

—Vaja, avuy sí que .. Encare, que 'l ditxo diu: *ni en viernes ni en martes...* Y si embarcarse no es convenient, menos ho deurá ser ficarse materialment dintre del aygua. Ademés, reparo un' altra cosa...

Sí, sí; 'l méu cos está tot sech, aixut, ni una gota de suor... ¡Qu' es extrany!... Nada, nada; no 'ns enredém ni fem imprudencias. No m' hi fico avuy.

* * *

Dissapte.

—¡Anda! Lo qu' es avuy sí qu' estich determinat á no anármen sense pendre 'l bany. Ni suo ni 'm sento 'l cos sech. No hi ha onadas. La concurrencia es *rigular*. ¡Apa, á posarme 'l taparabos!—

(Un moment després torna á apareixer vestit ab trajo de bany.)

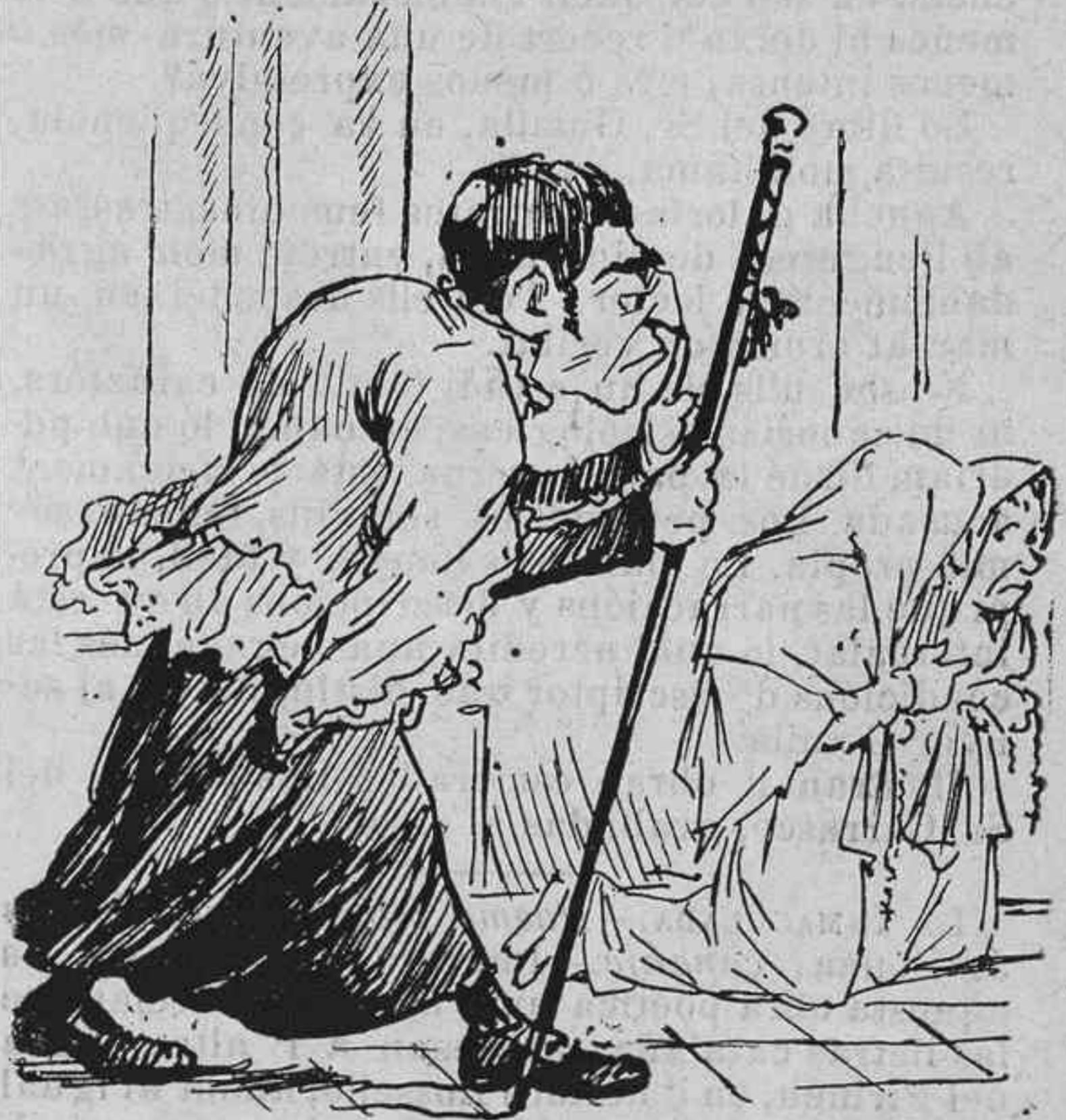
—¡Pit y foral Pero... ¡quin sol més fort fa!... Calla, aquell bulto que neda per allí... ¿no es un tiburón alló? ¡Ah! No, es una bota lligada... ¡¡¡Ay... quin' aygua més freda!!! No més de to-

PERGAMINOMANÍA.

Si continúa la moda, dintre de molt poch crech jo que fins darán pergami al distingit *Y era bo*.

SENYOR BISBE:

Lo *Brusi* demana que torni á restablirse en la Catedral l' empleo de *Silenciero*, per fer callar las vellas murmuradoras, que no deixan cormir tranquilament als canonges quan son al cor.

carla ab la má, m' hi esborronat tot jo .. Decididament no prenc lo bany.

Diumenje: Entre 'l metje y 'l client:

—¡Y donchs, senyor Pauhet! ¿cóm ha anat aixó? ¿ja ha cumplert lo que vaig ordenarli? ..

—Escolti, volia ferli una consulta... Los banys de platja ¿qn' es absolutament necessari que 'ls prengui á la Mar vella?

—No...

—¡Ah! M' ha tret un pes de sobre...

—¿Ahont pensa pèndrels vosté?

—A dintre d' un cossi.

MATÍAS BONAFÉ.

EN UN VANO.

Mogut de tan guapa noya per l' encantadora má, fes vent, vano, may te paris fins espantar als pardals que ta coqueta mestressa alberga dintre 'l sèu cap.

AMADEO.

LLIBRES.

MIS MUJERES.—*Notas intimas*, per S. GOMILA. Forman aquest llibret una serie de narracions curtas, totas ellas *femeninas*. Se 'm figura que son las donas que ha conegut l' autor, las que donan titul á cada un dels capituls de la colecció. ¿Qui es lo mortal tan infelís que en lo pelegrinatje de la vida, durant la hermosa edat de la

juventut, no s' ha trobat ab tal ó qual dona, qu' encén en son cor fácil enamorament ó que á lo menos hi deixa 'l recort de una aventura més ó menos intensa, més ó menos expressiva?

Lo llibre del Sr. Gomila, en sa conseqüència, resulta molt humá.

Aquella galeria de retratos femenins, trassats ab lleugeresa de pinzellada, entreté molt agradablement al lector. Tots ells despedeixen un marcat aroma de veritat.

No son fills de un estudi fondo de caràcters, ni de caborias psicológicas; en cambi lo que podríam dirne la part externa está perfectament acusada. Los personatjes son vius, tenen fesomia propia. Lo diálech es lleuger y fácil, lo propi que las narracions y descripcions ab qu' está intercalat, lo qual acredita una vegada més las condicions d' escriptor que distingeixen al senyor Gomila.

Ilustran l' obra, esmeradas ilustracions del Sr. Carrasco, grabadas al zinc.

LA INMACULADA.—*Poema teològich* de Mossén J. BOHER, *canonje*.—Impresa á Perpinyá, es aquesta obra poética una mostra del esclat que las lletras catalanas alcansan á l' altra banda del Pirineu, en l' hermós Rosselló, ahont al igual que aquí reviu l' esperit regional, engranat ab lo renaixement literari.

Lo poema es obra de un canonje y 's refereix tot ell á un punt teològich, lo qual fá que 'ns considerém incompetents pera tractar de son fondo.

Respecte á la forma hi hem trobat alguns trosos de hermosa poesia, seria y enlayrada y creyéem descubrirhi un esfors molt laudable, encaminat á lograr la unitat de la llengua catalana, dintre de la forma poética.

Baix aquest aspecte la considerém digna de un estudi més serio que 'l que nosaltres podríam dedicarli, y molt menos en las reduhidas columnas de la ESQUELLA DE LA TORRATXA. Creyéem que no faltará á Catalunya qui 'l fassa, que bè s' ho mereix un autor, qual entusiasme per nostre renaixement literari s' explica molt expressivament en lo prólech de *La inmaculada* y brilla ab dots molt singulars en lo cos del poema.

AL TER, per *Joaquim Carreras*.—Es una hermosa composició poética, que sigué premiada l' any passat en lo certámen de la *Associació literaria* de Girona. L' obra ha sigut impresa ab molta elegancia en l' establiment tipogràfich de Pacia Torres, de aquella ciutat.

Lo quadern quart de la *Galeria de Catalanes ilustres*, que dona á llum l' intel·ligent fotógrafo Sr. Esplugas, conté 'l retrato de *Güell y Ferrer*, tret del qu' existeix á Casa la Ciutat, y una detallada biografia del ilustre economista, deguda á la ploma del Sr. Roca y Ferreras.

RATA SABIA.

LA VIDA.

Tothom sab com cosa certa
que *sanch y bilis y linfa*
y altres molts *humors y líquids*
de la nostra *economia*
que 'l nostre cos elabora
y serveixen per da 'ns vida,

constan de sustancias varias
en proporció molt petita,
mentres que contenen aygua
en cantitat excesiva.

' Sent aixís, nostra existencia
¿no ha de ser molt *aygualida*?

D. PACO MIR.

TÍVOLI.

El tendero de comestibles... El despacho de huevos frescos... Vaja, que aixó sembla una barraca del mercat de la Boqueria.

Y entre 'ls comestibles y 'ls ous frescos, trompetasso que te crió.

Próximament, tant próximament que si no tornan endarrera será avuy mateix, se posará en escena l' espectacle *Trafalgar*, ab onze decoracions novas. L' obra ja es coneguda, haventse representat al *Principal*, y retirantse de la escena quan encare la gent anava á véurela.

Lo qual vol dir qu' en lo *Tivoli* pot tirar encare un bon número de representacions.

NOVEDATS.

Los estacionarios es una comedia de Sardou, acomodada á la escena castellana per D. Lluís Valdés.

Sense ser aquesta obra una de las més notables del famós dramaturch, té escenas que acusan la má del mestre. Pero en conjunt no convens.

Y no convens perque 'l pensament trascendental que sembla tancar, ó siga la lluyta del progrés ab la rutina, 's desarrolla en un camp restringit, familiar, sense horissóns.

Avuy ja no concebím que ningú puga oporsarse, per sistema, al establiment de un *ferrocarril*, com tampoch que 'l titul de enginyer siga una dificultat, perque qui 'l tinga puga unir-se á una nena de l' aristocracia.

Los progresos de la civilisació han triunfat de tot, ho han avassallat tot, y fins los més reaccionaris ho celebran.

Per aixó l' obra, encare que acaba bè, no logra que 'l públich s' identifique ab ella. Lo públich no comprén, ni participa de aquelles caborias endarreridas.

Per altra part, tampoch l' execució estigué á l' altura de lo que 's mereixen las produccions de Sardou. Algunas escenas, per falta de relleu y de color en los intérpretes, fins se feren un bon xich pesadas.

ELDORADO.

¡Y quín plé més extraordinari 'l dia del benefici de la Srta. Guerrero!... Per altra part se comprén molt bè que 'l teatro s' atapahís, dadas las simpatias que á Barcelona ha sabut guanyarse la beneficiada!

Interpretá aquesta á maravella la comedia de Moreto: *El desdén con el desdén*, plena de discreteigs, en la qual se veu la dona jugant ab lo foc del amor y cremantse. Todas las situacions de aquesta producció sigueren interpretadas ab

DELS PECATS DELS PARES...

—Senyor Arcalde, vinch á cobrar aquest comptet.
 —No pot ser, per ara. ¿Que no veu cóm l' han deixada aquesta senyora 'ls seus antichs administradors? Y ademés, me sembla, me sembla... que aquest compte s' ha de repassar.

acert per la Srta. Guerrero. Apart d' aixó, 'l llenguatge primorós de Moreto, brota dels seus llabis com una melodia transportada á la tónica de la naturalitat més perfecta.

Secundaren molt bè á la beneficiada lo Sr. Calvo, lo Sr. Diez y la Srta. Casas.

*
* *

A continuació 'ns féu admirar sas facultats d' actriu y de cantant, interpretant un monólech que ab lo títol de *El canto de la Sirena*, havia escrit expresament per ella 'l Sr. Echegaray.

Forman lo monólech una serie de ben contornejadas *redondillas*, explicant las emocións de una noya que preten conquistar á un jove, sentantse al piano y cantant. La Guerrero, tal com ho conta ho fa: se senta al piano y canta... ¡y ab quin primor! ¡ab quin gust!... ¡ab quina intenció!... Desde la *chansonette* francesa, á la *jota*, á la *malagueña*, á la cansó gitana. Lo públich no cessava de aplaudirla... Y ella vingan novas cansóns. Sino que totas las cosas del món tenen fi, pèl gust nostre, y crech que pèl gust d' ella, encare estariam escoltantla.

*
* *

Dimars s' estrená *El primer acto de un drama*.

Echegaray persisteix en la seva deria de donar una obra per entregas.

Nosaltres, posant las cosas á son lloch degut, nos abstindrem d' emetre 'l nostre parer, fins que coneguèm l' obra tota entera.

CALVO-VICO.

L' altre dia se celebrá la funció á benefici del director de la companyia valenciana, lo popular actor Sr. Llorens.

Tres obras valencianas y una castellana formavan part del programa, y una vegada més quedá de manifest que com la roba ben tallada se 'ls posan millor als actors que dirigeix lo senyor Llorens, las pessas de la seva terra, que las confeccionadas á Madrid.

Tant *Les elecciones de un poblet*, com *El femater de la casa*, com *¡Als lladres!* tingueren una interpretació molt justa y promogueren vivament la hilaritat del públich.

Lo Sr. Llorens en especial y 'l Sr. Plumer en particular, donaren mostrars de ser uns actors cómichs excelents.

CIRCO EQUESTRE.

Los anuncis repetits havian predisposat al públich qu' esperava veure una gran cosa.

La introducció de l' aygua á la pista, transformada en una piscina, efectuada en poch minuts; l' aspecte mateix de l' aygua sobre la qual, com si fossen los raigs de la lluna, s' hi reflectian los resplandors de un foc eléctrich, feyan esperar una gran cosa.

Y no obstant, l' espectació del públich quedá algún tant defraudada.

Tothom deya lo mateix: «La pantomima no es tal pantomima, desde 'l punt que no t' argument.»

De totas maneres l' espectacle resulta molt vistós y ofereix alguns detalls interessants.

Sóls que 'l públich volia més, molt més de lo que li donan.

N. N. N.

ENTRE MOROS.

QUENTO QUE NO ES TAL COSA.

Zumalaga 's diu la mora,
Bed-mad-de-gi lo galán,
y 'l pare de la primera
s' anomena *Ben-ad-já*.
Habitan lo pare y filla
un antich y rich palau
en quals jardins s' hi recullen
préssecs, lletuga d' enciam,
alls y dátils, y altres cosas
que 'l nombrarlas no vè al cas.

Una muralla molt forta
que d' alsada t' cent pams
guarda 'ls arbres y las plantas,
las bestias y 'ls habitants
d' aquella regia morada
que pertany á *Ben-ad-já*.

Es de nit, la lluna sembla
que no vol ensenyá 'l nas
y una pluja molt seguida
no para de fer *xip-xap*.
Lo bon moro *Ben mad-de-gi*,
(que 's un tipo mol com cal)
apareix tras la muralla,
en un recó deixa un sach,
s' arregla 'l bigoti un xich,
y ab veu d' ase l' l'ensa un bram.
Zumalaga sent l' avis,
al finestral treu lo cap,
y tot just veu al promés
li diu seria:

—¡Carcamal!

per poch despertas al pare
y no podem festejar.
Sembla mentida que un moro
com tú, tan alt y tan gras,
no sapia, com altres saben,
bramar un xiquet més baix.
—Perdonáume ¡oh Zumalaga!
que si jo fort he bramats,
ha sigut sols ab l' intent
de que 'm sentisseu.

—¡Caram!

¿qué 't creus tú que jo só sorda?
—May tal cosa he imaginat;
mes perdónam, vida méva.
—Bueno, perdonat estás;
ara digas, mon amor,
¿vols que 't tiri jo la clau?
—¿Per qué fer, Santa... moruna?
—Perque pujis aquí dalt.
—¿Que veuré l' avia?

—Tanoca,

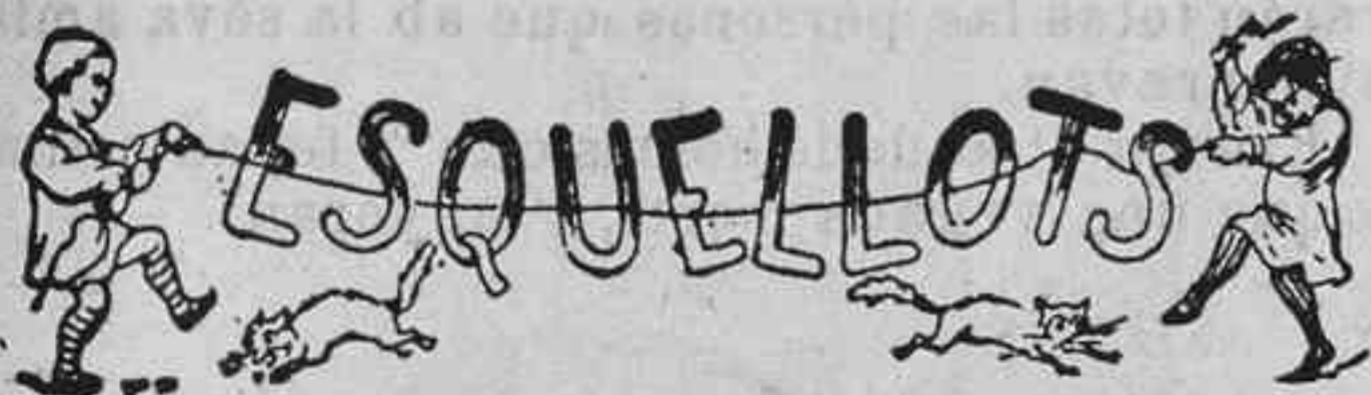
tens més llana que un cristiá.
—Y donchs ¿per qué vols que pugis?
—Per res, tanasi. ¡Mal llamp!
Ets més calssas que 'l pare,
que als tres mesos de casat
la mare, que al cel s' estigui,
los plats li feya rentar.
—¿Qué hi faré, pobre de mí?
soch curt de gènit, veurás.
—Curt de .. un altra cosa ets.
—Ep, cuydado ab l' insultá,
—Donchs acabém la qüestió,
ó bè pujas ó te 'n vas
y no 'm miras més la cara.
—Pues no pujo, s' ha acabat,

y me 'n vaig per tot arreu
 á fer públich aquest cas,
 y á dirlos que Zumalaga,
 la filla de Ben-ad-já,
 com se creu que jo soch tonto,
 volia la clau tirarm'
 per pujar á casa seva
 y potser de mí abusar.
 —¡Ay trapisonda, embustero!
 lo que dius es tot engany.
 —Sí, sí, xiscla, mala dona.
 —¿Mala dona? ¡Cap de pá!
 —Vaja, retirat, pastera.
 —No; vull veure cóm te 'n vas,
 moro de cuyna.

—Fardassa.
 —Infame, vil, malcriat.

Y después de dugas horas
 de festeig tant insultant,
 ella tanca la finestra
 mentres ell agafa 'l sach
 y tranquil, com si tal cosa,
 toca 'l dos, recullint draps,
 ferro vell y altres objectes
 per portarlos als Encants.

J. M.ª BERNIS.

Los morts sempre han jugat un gran paper en
 las lluytas electorals.

Molts diputats, molts regidors existeixen que
 deuen als pobres difunts lo lloch que ocupan,

la representació qu' exerceixen, lo càrrech que
 desempenyan.

Es molt natural, per consegüent, que qui ab
 difunts tracta y dels difunts viu, en certs y de-
 terminats moments procuri tenir en tota elecció
 una influencia decisiva... y per supuesto desin-
 teresada.

Diguiho sino un conegut fabricant de caixas
 de mort de producció nacional y empresari de
 pompas fúnebres, qu' en las passadas eleccions
 municipals, anava pèls colegis bevent los vents
 y ab dos pams de llengua fora de la boca.

—Pero ¿ahónt va, senyor Benet?—li deyan los
 seus vehins.—¿Que s' ha mort algú, que corra de
 aquest modo?

—No, al contrari—responia l' empresari de
 pompas fúnebres—avuy no 's tracta de morts,
 sino de resurreccions. Estich treballant en favor
 dels candidats ministerials, y haig de fer lo ne-
 cessari perque surtin...

—¿Que tè alguna pretensió, senyor Benet?
 —No, ca: res de pretensions. Jo no vull cap
 empleo... ¡juix! ¡Dèu me 'n regard!... Pero ja
 veurá, aixó son aficions, y jo tinch aquesta.

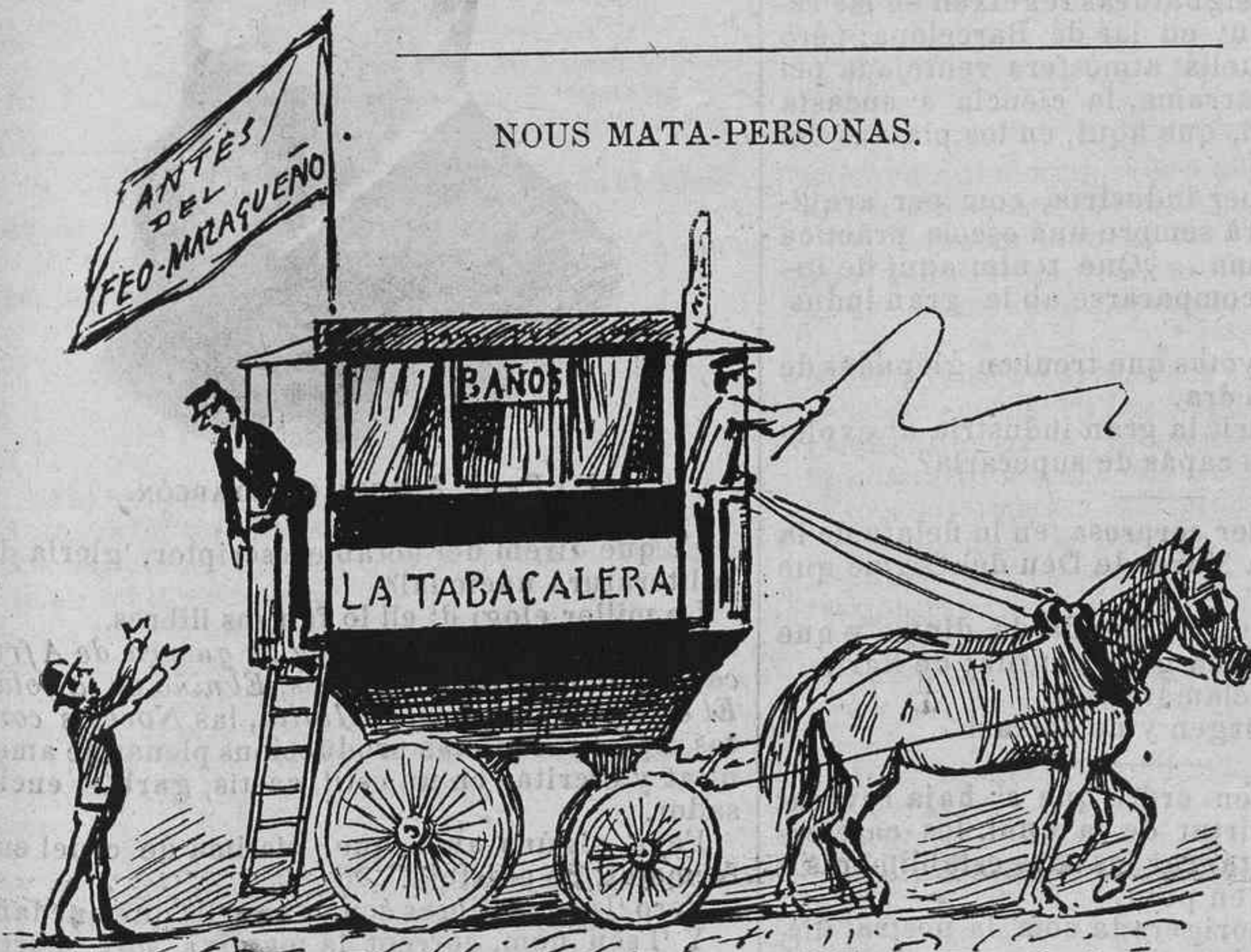
Don Benet no vol cap empleo, es veritat.
 Pero avuy que 'ls seus patrocinats han prés
 possessió del càrrech edilici, no 'ls demana sino
 lo següent:

«Que se li confíhi la missió delicada de buscar
 los restos dels cataláns ilustres, lo qual entra de
 plé á plé en la seva condició de negociant ab
 morts.

»Y pretén que mentres durin los seus treballs
 de investigació, se li passi una friolera: no res:
 quaranta dures al mes.

»En la inteligencia que quan ja no quedi cap
 catalá ilustre per
 descubrir, ell ma-
 teix ja avisará per-
 que se li suprimeixi
 'l sou.»

NOUS MATA-PERSONAS.

Alts pitjor que un tercer pis,
 estrets, de raro dissenyo...
 ¿Que potsé aquests cotxes son
 los del Feo malagueño?

¿No podria ferse
 un conveni ab lo
 Sr. Benet?

Aixís, per exem-
 ple, ja que tanta
 afició demostra á
 buscar cataláns
 ilustres, se li po-
 drian pagar á preu
 fet.

Verbi gracia: á
 cinch duros per ca-
 talá ilustre que
 presenti.

Diumenje, corri-
 da de toros.

Y com de co-
 tùm, qui sorti ver-
 daderament corre-
 gut sigué 'l pú-
 blich.

Comensant pèls
 toros de Miura, que
 resultaren fluixos
 y poch dignes del
 nom que portan y

acabant per las quadrillas, la corrida no passà de mitjaneta, y sense valer de bon tros la cantitat exorbitant que s' exigí al públich de bona fe.

S' havia anunciat que *Lagartijo y Guerrita* treballarian á competència.

Y en efecte: cada hù dels dos matadors treballà pèl sèu compte y sense cuidar-se l' un del altre.

Allò de la competència no va passar de ser un bombo.

Me sembla que la empresa segueix mal camí.

Tant y tant va 'l canti á la font que al últim se trenca. Tant y tant sona lo bombo, que al últim s' esbotza.

Fa una calor espantosa.

No dirán que no traballo pèl sèu recreo.

Per quant als dirlos que fa una calor espantosa, se 'm figura que 'ls dono una *noticia fresca*.

Se treballa perque 'l *Ninot* siga agregat á Barcelona.

«Aunque á la mona la vistan de seda—mona se queda.»

«Encare que 'l vesteixin de senyó, será *Ninot* en tota ocasió.»

¿Que no ho saben?

Lo ministre de Foment ha determinat que hi haja dugas menas de enginyers industrials y dugas menas de arquitectos.

Enginyers industrials y arquitectos de Barcelona é ingeniers industrials y arquitectos de Madrid.

Los de Barcelona serán considerats com á mitj-sabis; en cambi 'ls de Madrid serán tinguts com á sabis del tot

Las mateixas assignaturas regeixen en las escolas de Madrid qu' en las de Barcelona; pero per lo vist, en aquella atmósfera ventejada pèl fret alé del Guadarrama, la ciencia s' encasta millor en lo cervell, que aquí, en los platxas del Mediterráneo.

Y además, tant per industria, com per arquitectura, Madrid será sempre una escola práctica superior á Barcelona... ¿Qué tenim aquí de industria que pugua compararse ab la gran industria madrilenya?

Quatre xamanayotas que treuhen glopadas de fum de carbó de pedra.

En cambi á Madrid la gran industria d' explotar al país, ¿qui es capás de superar-la?

L' altre dia va ser sorpresa en lo fielato de la Creu Cuberta una Mare de Déu del Carme que feya de matutera.

Figúrinse una imatge buyda de dintre y que tancava en lo cos una gran cantitat de llart.

Los matuters exclamarán:

—¡Fiate en la Virgen y no corras!

Está molt posat en ordre que s' haja revocat la disposició en virtut de la qual, los cafeters venian obligats á tancar los sèus establiments á las dotze de la nit en punt.

En una ciutat morigerada com la nostra, disposicions autoritaries com aquesta, resultan tan injustificadas com molestosas.

Además, aquí 'ls teatros tancan, lo més d' hora, á dos quarts d' una de la nit. ¿Cóm se vol privar

á las personas que hi assisteixen, que al sortir de la funció vajan á pendre un refresch ó un refrigeri?

La revocació d' aquestas trabas no podrá menos de ser bèn rebuda de tothom.

¡Qué dimontri! 'L que més y 'l que menos es ja major d' edat, per eximirse de que las autoritats li senyalin l' hora á que tinga de retirar.

D' altra manera, las autoritats paternals arribarian al extrém de passar una rigurosa inspecció á todas las cuynas, á fi d' enterarse á cada una qué s' hi menja.

La mort nos priva tot sovint de la grata companyia de personas baix tots conceptes apreciabls.

En pochos días de diferencia del un al altre, hem vist desapareixer á D. Joaquím Pi y Margall y á D. Pere Antoni de Alarcón.

Pi y Margall, germá del eminent repúblic dels mateixos apellidos, era un grabador distingit y un editor que havia prestat á la literatura patria notables serveys.

Catalá de cor, franch, leal y bon amich, lo plorarán todas las personas que ab la sèva amistat s' honravan.

Era un d' aquells homes que 's feyan estimar, y que una vegada morts, s' anyoran.

D. PERE ANTONI DE ALARCÓN.

¿Y qué dirém del notable escriptor, 'gloria de la literatura nacional?

Lo millor elogi d' ell lo fan sos llibres.

El Diario de un testigo de la guerra de Africa, El sombrero de tres picos, El niño de la bola, El escándalo, el Viaje á Italia, las Novelas cortas... y otras molts produccions plenas de amenitat y escritas en un estil castis, garbós, encisador.

Feya alguns anys que, víctima de cruel enfermetat, no escribia.

Pero 'ls sèus llibres son d' aquells que quedan. Y 'l sèu nom, corrent la mateixa sort, sobreviurá á la sèva persona.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix)

—¿No havia sigut xicot seu, Pepeta, aquest que ha passat?
—¡Oy! Ni l' havia vist... ¡Qué mono va!... No hi ha més: ó ha tret la rifa... ó l' han fet burot.

Al últim s' ha pres una disposició convenient...
ey, si 'l bisbe s' hi conforma.

Se tracta d' establir un quartelillo de bombers
en los baixos del Palau episcopal.

D. Jaume, deixi instal·larlos,
que aixó està molt ben pensat:
tenint los bombers á sota,
ja pot fumar descansat.

Als banys de la Deliciosa s' hi ha establert un
fotógrafo, que per un preu molt módich retrata
als banyistas que desitjan possehir la seva imat-
je en trajo de bany.

Es una bona idea, sobre tot si un vol regalar
lo retrato á la xicota.

De aquesta manera podrà acomi anyarlo ab
una esqueja que diga:

«Aquí tens la mèva persona, tal com es, sens
frau ni engany. Per consegüent, espero la reci-
proca.»

Se parla de denunciar lo tractat de propietat
literaria existent entre Fransa y Espanya.

Já fa temps que s' hauria hagut de fer.

Concedir als autors francesos la propietat per-
pétua de las sevas obras, equivalia á condem-
narlas á un perpétuo clvit, dat que no sempre 's

trobava qui s' avingués á adquiririlas, donats los
preus exagerats que acostumavan demanarne.

De aquesta manera 'ls espanyols perdían lo
gust de llegirlas y 'ls autors francesos la gloria
de ser admirats á Espanya.

* * *
Y mentres als francesos se 'ls tenian totas las
consideracions, en las Repúblicas hispano ame-
ricanas que parlan la nostra llengua y saborejan
la nostra literatura, no se 'n guardava cap, ni
la més mínima als escriptors espanyols.

Y aixó que 'ls nostres llibres pera passar d'
Espanya á América, ni tan siquiera necessitan
traduhirse.

Ha arribat, donchs, lo moment de que cambiém
lo paper poch socorregut de *Quijotes*, per lo més
práctich y positivista de *Sanchos*.

A la sucursal del Banch d' Espanya si hi van
á efectuar un cobro, sens dupte á fi de desmen-
tir alló que diuhen de que prompte aquí no co-
rrerá sinó paper, los pagan tota la cantitat en
plata.

Aixó sí, á fi de que pugan recrearse reme-
nantla, no 'ls donan duros, ni mitjos-duros, ni
monedas de duas pessetas. Tot lo pago s' efec-
tua en pessetonas y mitjas endolas. ¡Y vajan

contant, que com més gent hi ha que conta, més poch a poch va 'l despaig!

Los inglesos diuen que 'l temps es or.

Los de la Sucursal del *Banch d' Espanya* 'ls desmenteixen declarant que 'l temps es plata.

Al Parch va morir-se una mona menor de edat fa cosa de un mes, y 'ls periódichs van parlar del gran desconsol de la sèva pobra mare. Era qüestió d'enternir-se contemplant los extrems de dolor á que s'entregava.

Aquest dia 'n va neixer una y era de veure l'alegria de la partera, y eran de veure també 'ls esforços que feya la mona que havia perdut á la sèva filla, per acostarse á la moneta que acabava de naixer y dirigirli ab molt condol unas quantas monadas.

Lo públich estava assombrat, formant un grup compacte davant del kiosko ahont están tancadas.

Un espectador deya:

—¡Ay Senyor!.. ¡Pobres animalóns!... No 'ls falta sino fer bateig y menjar confits.

A un que arriba de América ab alguns quartos, li diu un sèu amich:

—Noy, un negoci de punta: ¿vols ferlo ab mi?

—¿De qué 's tracta?

FILLAS D' EVA.

Fot. Boyer, sucesors. París.

Agil, esbelta, trempada,
bons quatre quartos, ull viu...
¡magnífica companyia
per 'ná á fé un viatjet d' istiu!

—De plantar una taberna. Tu hi posarás lo vi.

—Y tu ¿qué hi posarás?

—¿Jo?... ¡L' aygua!

¡SON DONAS!

Quan se casa alguna noya,
molt mansoya,
está trista y fins plorosa,
com si en aquell mateix acte
s'arrepentís del contracte
que la obliga á ser esposa.

Sa mare, es clar, també plora
més d' un' hora,
demostrant saberli greu
lo deixá á s' amada filla,
perque casantla, perilla
de no tenirla prop sèu.

Pero prou pensa la mare
que 's separa
de la noya en tal estat:

—¡Gracias á Dèu, ja es casada!

Y la filla, molt trempada:

—¡A Dèu gracias, m' hi casat!

A. ROSSELL.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Bo-y-ra.*
2. ID. 2.ª—*Es-pel-ma.*
3. MUDANSA.—*Vols-Cols-Sols.*
4. ENDEVINALLA.—*Americana.*
5. TRNCA-CLOSCAS — *Un barret de riallas.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Florejachs.*
7. ROMBO.—

P
C A P
C A N O A
P A N T E R A
P O E M A
A R A
A

8. GEROGLÍFICH.—*Si suas no 'u fassis, deixau.*

XARADAS.

I.

ESCENAS BARCELONINAS.

A cal adroguer.

—Dèu me la guard, Francisqueta,
¿qué tal?

—Jo molt bè ¿y vosté?

LOPEZ-EDITOR. Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola. Barcelona.

ESPAÑA

TAL CUAL ES

POR
VALENTÍN ALMIRALL

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

Obra nueva

LAS MUJERES Y LAS ACADEMIAS

CUESTIÓN SOCIAL INOCENTE, POR ELEUTERIO FILOGYNO

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

MARTÍNEZ BARRIONUEVO

DE PURA SANGRE

NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

B. PÉREZ GALDÓS

ANGEL GUERRA

3 tomos en 8.º, Ptas. 9.

J. M. de PEREDA

AL PRIMER VUELO

ILUSTRADO POR APELES MESTRES
2 tomos, Ptas. 8. En tela, Ptas. 10.

JACINTO OCTAVIO PICÓN

DULCE Y SABROSA

Un tomo en 8.º de 592 páginas
Ptas. 4

SEBASTIÁN GOMILA

CAPULLOS DE NOVELA

POR

ANTONIO DE VALBUENA (Venancio González)

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

TODO EN BROMA

Versos de VITAL AZA

Prólogo de PICÓN
Intermedio de ESTREMER
Epílogo de RAMOS CARRIÓN
¡Y nada más!

Un tomo esmeradamente impreso, Ptas. 3'50.

!!! INMENSA BARATURA !!!

EDICIONES DIAMANTE DE BOLSILLO

DICCIONARIO Frances-Español. 1 tomo encuadernado en tela,
Ptas. 1'50.

DICCIONARIO Español-Francés. 1 tomo encuadernado en tela,
Ptas. 1'50.

DICCIONARIO Español-Francés y Francés-Español. 1 tomo en-
cuadernado en tela, Ptas. 3.

MIS MUJERES

NOTAS ÍNTIMAS

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

LA PRIMERA VOLADA

NOVELA PICAESCA

PER M. FIGUEROLA Y ALDRUFEU

Preu 1 ralet.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

—Divinament; ¿may diria lo qu' estich reparant?

—¿Qué?

—Que vosté 's torna més maca cada dia; aquest cosset...

—Bè, bè; estigui quiet y dónguem tres unsas de *hu-dos*.

—Molt bè.

—Dónguemel bó.

—¿Per ventura

li he donat may res dolent? sab que lo que tinch...

—Bè, estigui;

sempre als dits la vista *tres*.

—Es perque vosté m' agrada.

—Ey, no siga mentider;

¿creu que no sé que festeja ab la Carmen?... ja está fresch...

tres una *hu-quart* pobre noya que sembla un guarda passeig;

si vosté arriba á casarshi

prou 'l fa tornar ximplet;

ha tingut més xicots ella

que cap nyinyera.

—Ep, ep, ep;

no digui tant, Francisqueta, si casi may li dich res.

—Bè, no vingui á *dos* l' article;

si ho sé tan bè com vosté,

—Donchs l' han enganyada, créguim.

—Vaja, no fassi 'l pagés...

Lo que ha de dir que tant ella

com vosté son *dos* caps verds;

si cada vegada qu' entra

no se 'n sab aná' may més,

y tot sovint ab l' excusa

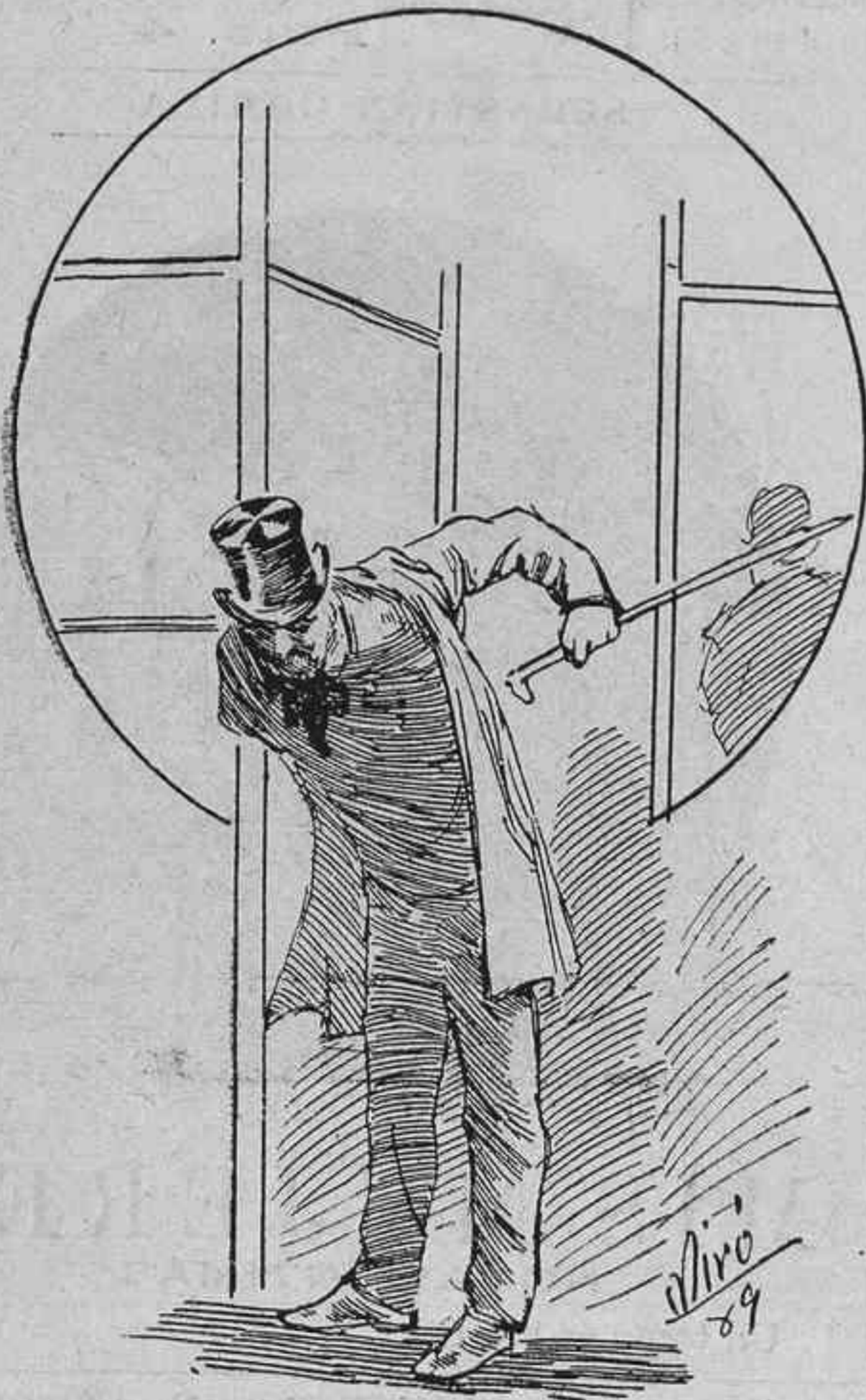
de preguntar quina hora es

entra y s' hi queda; á mí 'm sembla

que per qui dins vosté hi tè

una *quart-tres-quart* per ella.

SORTINT DE CASA.

—Aixó d' haver de vestir-se... com hi ha món, ja estich suant.... No, sè per qué no estableixen las modas del temps d' Adán.

—Donchs, li torno á dir...

—Bè, bè,

ja veurá, dónguem tres unsas de formatge.

—Quan tinguém

una estona, li prometo

dirli lo que hi ha de cert.

—Y ara, ¿ahónt va ab aquesta *tot*?

si li he damanat... ¿veu, veu?...

quan jo ho dich que aquella noya

li farà perdre 'l cervell.

—Bueno, bueno, no me 'n parli,

aquí ho tè tot.

—¿Quán li dech?

—Quaranta cinch céntims.

—Tingui,

y *alante*.

—Que ho passi bè:

per' xó tan amichs com antes.

—Sí, home, sí; no renyirém.

J. STARANSA.

II.

Pèl carrer de la *Total* una *dos-tres* que hi passá, un *primer* va deixá aná' davant de un municipal.

TRES GERMANAS CARRETERAS.

ANAGRAMA.

Va *tot* lo sastre Pagés que ja estaria content de *total* diariament dos ó tres trajes no més

JOANET DE BERGA.

CONVERSA.

—Tomaset, ¿vols vení' al Port?

—Estich ocupat, Ramón.

—Res hi fá, veurém molts barcos.

—Esperam, donchs, si tú ho vols.

—¿Sí que vens? ¿qué 'm fas content!

—Es que vinch perque hi ha la...

—¿Ta promesa?—No.—¿Donchs qui?

—Ara 'ls dos ho hem dit ben clá.

PICIO ADAN Y C.^a

TRENCA-CLOSCAS.

D. PERE CASTELLÁ RABASA.

Combinar ab aquestas lletras lo títul de una producció catalana.

SERAPI GUITARRA.

TERS DE SILABAS.

.. . .
.. . .
.. . .

Primera ratlla vertical y horisontal: publicació.—Segona: fill de una nació africana.—Tercera: tots los rius ne tenen.

M. ARIETA.

LOGOGRIFO NUMERICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá.

3 2 5 3 2 5 2.—Mar europeo.

1 2 3 6 7 2.—Nom de dona.

3 2 5 6 2.—» » »

8 6 7 2.—» » »

8 2 7.—Condiment

3 6.—Nota musical.

1.—Consonant.

JOSEPH TERRI.

GEROGLIFICH.

×
MA I A DA

XANIGOTS.

BARCELONA:

Imprenta de Lluís Fasso, Arch del Teatro, 21 y 23.